

ROMÂNIA

TRIBUNALUL COMERCIAL CLUJ

DOSAR NR.(.....)

Cod operator date cu caracter personal 11553

ÎNCHEIERE

Ședința publică din data de 19 septembrie 2011

Instanța este constituită din:

PREȘEDINTE: (.....)

JUDECĂTOR: (.....)

JUDECĂTOR: (.....)

GREFIER: (.....)

Pe rol se află pronunțarea asupra cererii recurente SC (.....) SA, formulată în contradictoriu cu intimații (.....) și (.....), având ca obiect sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu o cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare asupra a două întrebări vizând interpretarea art. 4 alin. 2 din Directiva 93/13/CEE.

La ambele apeluri nominale efectuate în ședință publică părțile au lipsit.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

Dezbaterile asupra acestei cereri au avut loc în ședința publică din 5 septembrie 2011, fiind consemnate în încheierea pronunțată în ședința publică respectivă, care face parte integrantă din prezenta hotărâre, când instanța, având nevoie de o perioadă de timp mai îndelungată pentru a delibera și pentru a da părților posibilitatea de a depune concluzii scrise, a amânat succesiv pronunțarea pentru termenul din data de 12 septembrie 2011, respectiv pentru termenul din data de azi, 19 septembrie 2011, când a hotărât următoarele :

TRIBUNALUL :

Deliberând asupra cererii mai sus arătate :

A. Reține următoarea **stare de fapt** :

1. D-1 (.....) și d-na (.....), în calitate de împrumutați (în continuare *împrumutații*), au încheiat cu SC (.....) SA, în calitate de împrumutătoare (în continuare *banca*), convenția de credit nr. (.....) la data de 2 septembrie 2008 (în continuare *contractul de credit*).

2. Obiectul acestui contract l-a reprezentat un credit în valoare de 120.000,00 CHF, acordat de bancă împrumutaților pentru acoperirea unor cheltuieli personale curente și pentru refinanțarea unui alt împrumut luat de împrumutați de la o altă bancă, SC (.....) SA, în valoare de 12.500,00 USD.

3. Contractul de credit a fost încheiat pentru o perioadă de 300 de luni de la data încheierii contractului, cu o rată a dobânzii curente de 3,98% pe an la data încheierii contractului și cu o dobândă anuală efectivă de 6,93% pe an. Inițial, împrumutații și banca au convenit asupra caracterului variabil al dobânzii, prin clauza cuprinsă în art. 3 lit. d din „Condițiile speciale ale convenției”, stabilind că „banca își rezervă dreptul de a revizui rata dobânzii curente în cazul intervenirii unor schimbări semnificative pe piața monetară, comunicând împrumutaților noua rată a dobânzii ; rata dobânzii astfel modificată se va aplica de la data comunicării”.

4. Pentru a garanta restituirea creditului, banca și împrumutații au convenit asupra instituirii unei ipoteci de rangul I asupra imobilului situat în (.....), înscris în CF (.....) sub nr. top. (.....), teren în suprafață de 3.000 mp, teren care se află în proprietatea împrumutaților.

5. Prin clauza cuprinsă în art. 5 lit. a din condițiile speciale ale contractului de credit, banca și împrumutații au convenit asupra obligației împrumutaților de a plăti un comision denumit „de risc”, calculat prin utilizarea formulei : 0,22% aplicat la soldul creditului, plătit lunar în zilele de scadență, pe toată perioada de derulare a contractului de credit. Acest comision este explicat în art. 3.5 din „Condițiile generale ale convenției” după cum urmează : „Pentru punerea la dispoziție a creditului, împrumutații datorează băncii un comision de risc, aplicabil la soldul creditului, care se plătește lunar, pe toată perioada creditului ; modul de calcul și scadența/scadențele plății acestuia se stabilesc în condițiile speciale”. Concret, în conformitate cu planul de rambursare a creditului, la prima scadență de rambursare a primei rate a creditului, împrumutații au avut obligația de a plăti un comision de risc de 264,00 CHF, iar la ultima scadență de rambursare a ultimei rate a creditului, împrumutații ar avea obligația de a plăti un comision de risc de 1,08 CHF. Pentru toată perioada de derulare a contractului, 300 de luni, împrumutații ar avea obligația de a achita un comision de risc cumulat de 46.231,50 CHF.

6. La data de 29 iunie 2010, în urma unor negocieri, împrumutații și banca au semnat actul adițional nr. 1 la contractul de credit, prin care au eliminat art. 3 lit. d din condițiile speciale ale contractului de credit, în consecință banca nemaiputând revizui rata dobânzii.

7. Pe parcursul derulării contractului de credit, împrumutații au solicitat băncii și anularea comisionului de risc. Prin răspunsul nr. 886/4 iunie 2010, banca a refuzat eliminarea acestui comision, explicând împrumutaților semnificația economică a acestui comision pentru ea.

8. Împrumutata (.....) susține că s-a adresat și Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor pentru constatarea caracterului abuziv al clauzei cuprinse în art. 5 lit. a din condițiile speciale ale contractului de credit. Deși a depus o copie a sesizării adresate acestui organism pentru protecția drepturilor consumatorilor, nu a depus nici dovada expedierii sesizării către Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, nici un eventual răspuns al acestei instituții.

9. Ulterior, la data de 24 august 2010, împrumutata (.....) a sesizat Judecătoria Dej cu cererea de constatare a nulității absolute a clauzei cuprinse în art. 5 lit. a din condițiile speciale ale contractului de credit și de obligare a părții SC (.....) SA la restituirea tuturor sumelor încasate cu titlu de comision de risc. Cererea a fost înregistrată pe rolul Judecătoriei Dej sub nr. (.....)/2010. În esență, împrumutata (.....) a apreciat abuzivă această clauză, deoarece creditul a fost garantat cu ipoteca mai sus arătată, iar valoarea creditului, conform art. 8 din condițiile speciale ale contractului, nu putea depăși 75% din valoarea terenului ipotecat. În același sens, a invocat și valoarea

ridicată a comisionului de risc, precum și faptul că toate contractele băncii sunt pretipizate, împrumutații neputând să negocieze decât suma împrumutată, restul clauzelor fiind impuse de către bancă. A invocat și practica judiciară a mai multor instanțe române.

10. Prin întâmpinarea depusă la 21 septembrie 2010, banca a solicitat respingerea acestei cereri, invocând, în esență, faptul că împrumutații au acceptat expres toate clauzele contractului de credit, precum și: principiul *pacta sunt servanda*, consacrat în art. 969 din Codul civil român, respectiv principiul interpretării prin coroborare a clauzelor contractuale consacrat în art. 982 din Codul civil român, caracterul comutativ al contractului de credit și, respectiv, principiul libertății contractuale, arătând că împrumutații aveau libertatea de a nu semna contractul de credit dacă nu erau de acord cu tipul sau valoarea costurilor pe care le aveau de achitat.

11. În cuprinsul aceleiași întâmpinări, banca a explicat semnificația economică a comisionului de risc : costul plătit băncii pentru acoperirea riscurilor asumate de bancă prin punerea creditului la dispoziția împrumutaților, riscuri între care a enumerat : riscul de neplată, riscul de neexecutare a garanției, riscul de urmărire a garanției, riscul de depreciere/pieire a garanției, de neîncasare a valorii asigurării etc. Banca a arătat și faptul că ipoteca asupra terenului proprietatea împrumutaților nu acoperă toate riscurile, ci doar pe cel de neplată.

12. Din perspectiva dispozițiilor Legii nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între comercianți și consumatori, banca a apreciat că împrumutații nu au dovedit un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, contrar cerințelor bunei credințe, deoarece comisionul de risc a fost stabilit încă de la data încheierii contractului de credit. Banca a invocat și notorietatea faptului că toate băncile folosesc contracte tipizate cu clauze nenegociabile, pe care orice client, după informare, le poate accepta sau nu, utilizarea de contracte preformulate fiind permisă de Legea nr. 193/2000. De asemenea, a invocat și practică judiciară favorabilă punctului său de vedere.

13. La data de 27 octombrie 2010, împrumutatul (.....) a formulat cerere de intervenție în interes propriu în dosarul nr. (.....) al Judecătorei Dej, cerere care i-a fost încuviințată în principiu de instanță la aceeași dată. În consecință, de la data de 27 octombrie 2010, ambii împrumutați au acționat în cadrul acestui litigiu în calitate de reclamânți.

14. Prin sentința civilă nr. 1909/8 decembrie 2010 pronunțată în dosarul nr. (.....)/2010, Judecătoria Dej a admis cererea formulată de reclamanta (.....) în contradictoriu cu pârâta SC (.....)SA, a admis cererea de intervenție formulată de intervenientul (.....) în contradictoriu cu pârâta SC (.....) SA, a constatat nulitatea absolută a clauzei menționate la art. 5 lit. a (comisionul de risc din condițiile speciale din convenția de credit nr. (.....)/02.09.2008), încheiată între împrumutați și bancă și, în consecință, a obligat-o pe bancă la restituirea către împrumutați a sumei de 5.920,00 CHF, reprezentând suma percepută acestora cu titlu de comision de risc.

15. Pentru a pronunța această hotărâre, a reținut că potrivit prevederilor art. 4 alin. 1, 2 și 3 din Legea nr. 193/2000, o clauză contractuală care nu a fost negociată direct cu consumatorul va fi considerată abuzivă dacă, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, creează, în detrimentul consumatorului și contrar cerințelor bunei-credințe, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților. O clauză contractuală va fi considerată ca nefiind negociată direct cu consumatorul dacă aceasta a fost stabilită fără a da posibilitate consumatorului să influențeze natura ei, cum ar fi

contractele standard preformulate sau condițiile generale de vânzare practicate de comercianți pe piața produsului sau serviciului respectiv. Faptul că anumite aspecte ale clauzelor contractuale sau numai una dintre clauze a fost negociată direct cu consumatorul nu exclude aplicarea prevederilor Legii nr. 193/2000 pentru restul contractului, în cazul în care o evaluare globală a contractului evidențiază că acesta a fost prestabilit unilateral de comerciant. Dacă un comerciant pretinde că o clauză standard preformată a fost negociată direct cu consumatorul, este de datoria lui să prezinte probe în acest sens.

16. Judecătoria Dej a reținut că contractul de credit intră sub incidența Legii nr. 193/2000, banca având calitate de comerciant, iar împrumutații având calitate de consumatori. A mai reținut că sunt îndeplinite condițiile legale necesare pentru a constata că clauza cuprinsă la pct. 5 lit. a din contractul de credit este abuzivă. Astfel, a apreciat evident faptul că contractul de credit este pretipizat, iar părțile au încheiat respectivul contract de pe o poziție inegală. A mai reținut că banca nu a făcut dovada că a negociat direct cu împrumutații conținutul clauzei pretipizate de la pct. 5 lit. a referitoare la comisionul de risc și că le-a explicat acestora pe înțelesul lor conținutul clauzei respective. Prin urmare, a concluzionat în sensul că această clauza le-a fost impusă fără negocieri împrumutaților, aceștia semnând contractul în forma impusă de bancă.

17. Din planul de rambursare depus la dosar, în special din calculul comisionului de risc, Judecătoria Dej a reținut că cuantumul acestui comision, raportat la perioada de derulare a împrumutului, se ridică la o sumă ce depășește procentul de 30% din valoarea creditului acordat, în condițiile în care este vorba în speță de contractarea unui credit garantat cu ipotecă de rang I constituită asupra unui imobil înscris în cartea funciară, în suprafață de 3.000 mp, iar potrivit pct. 8 din condițiile speciale ale contractului de credit valoarea cumulată a creditului nu putea depăși 75% din valoarea de evaluare a imobilului adus în garanție.

18. Prin urmare, a calificat contractul de credit ca fiind unul de adeziune, clauza supusă analizei fiind prestabilită, fără posibilitatea împrumutaților de a o negocia.

19. A reținut și faptul că, în vederea transpunerii și implementării în legislația națională a Directivei 2008/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind contractele de credit pentru consumatori, a fost adoptată Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 50/2010, privind contractele de credit pentru consumatori, cu modificările și completările aduse de Legea nr. 288/28 decembrie 2010, care nu prevede existența comisionului de risc.

20. Banca a atacat cu recurs sentința civilă nr. 1909/8 decembrie 2010 pronunțată de Judecătoria Dej în dosarul nr. (.....)/2010, solicitând casarea sentinței atacate și respingerea cererii împrumutaților.

21. Astfel, dosarul nr. (.....) a fost înaintat instanței superioare, Tribunalul Comercial Cluj.

22. În motivarea recursului, a apreciat că clauza referitoare la comisionul de risc nu este abuzivă în sensul dispozițiilor art. 4 din Legea nr. 193/2000, a invocat faptul că clauzele din secțiunea de condiții speciale ale contractului de credit au fost negociate, a apreciat sentința atacată drept o încălcare gravă a dreptului băncii la proprietate și libertate economică și a apreciat că instanța de judecată, chiar dacă a constatat că respectiva clauză este abuzivă, nu putea dispune restituirea prestațiilor aferente acestei clauze, contractul de credit fiind un contract cu prestație succesivă.

23. Prin întâmpinarea depusă la 2 mai 2011, împrumutații s-au opus admiterii recursului, reiterând argumentele invocate în fața primei instanțe.

B. Cu privire la **dreptul intern aplicabil** :

24. Obligația comercianților de a nu stipula clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii este prevăzută expres în art. 1 alin. 3 din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între comercianți și consumatori. Această lege, adoptată în anul 2000, a fost republicată în temeiul prevederilor art. V lit. m) din titlul III al Legii nr. 363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii și armonizarea reglementărilor cu legislația europeană privind protecția consumatorilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 899 din 28 decembrie 2007, dându-se textelor o nouă numerotare. Legea nr. 193/2000 transpune prevederile Directivei Consiliului 93/13/CEE din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOCE) nr. L 95 din 21 aprilie 1993.

25. Potrivit art. 2 alin. 1 și 2 din Legea nr. 193/2000, prin *consumator* se înțelege orice persoană fizică sau grup de persoane fizice constituite în asociații, care, în temeiul unui contract care intră sub incidența acestei legi, acționează în scopuri din afara activității sale comerciale, industriale sau de producție, artizanale ori liberale, iar prin *comerciant* se înțelege orice persoană fizică sau juridică autorizată, care, în temeiul unui contract care intră sub incidența acestei legi, acționează în cadrul activității sale comerciale, industriale sau de producție, artizanale ori liberale, precum și orice persoană care acționează în același scop în numele sau pe seama acesteia.

26. În conformitate cu dispozițiile art. 4 din Legea nr. 193/2000 :

(1) o clauză contractuală care nu a fost negociată direct cu consumatorul va fi considerată abuzivă dacă, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, creează, în detrimentul consumatorului și contrar cerințelor bunei-credințe, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților.

(2) O clauză contractuală va fi considerată ca nefiind negociată direct cu consumatorul dacă aceasta a fost stabilită fără a da posibilitate consumatorului să influențeze natura ei, cum ar fi contractele standard preformulate sau condițiile generale de vânzare practicate de comercianți pe piața produsului sau serviciului respectiv.

(3) Faptul că anumite aspecte ale clauzelor contractuale sau numai una dintre clauze a fost negociată direct cu consumatorul nu exclude aplicarea prevederilor prezentei legi pentru restul contractului, în cazul în care o evaluare globală a contractului evidențiază că acesta a fost prestabilit unilateral de comerciant. Dacă un comerciant pretinde că o clauză standard preformulată a fost negociată direct cu consumatorul, este de datoria lui să prezinte probe în acest sens.

(4) Lista cuprinsă în anexa care face parte integrantă din prezenta lege redă, cu titlu de exemplu, clauzele considerate ca fiind abuzive.

(5) Fără a încălca prevederile prezentei legi, natura abuzivă a unei clauze contractuale se evaluează în funcție de : a) natura produselor sau a serviciilor care fac obiectul contractului la momentul încheierii acestuia; b) toți factorii care au determinat încheierea contractului; c) alte clauze ale contractului sau ale altor contracte de care acesta depinde.

(6) Evaluarea naturii abuzive a clauzelor nu se asociază nici cu definirea obiectului principal al contractului, nici cu calitatea de a satisface cerințele de preț și de plată, pe de o parte, nici cu produsele și serviciile oferite în schimb, pe de altă parte, în măsura în care aceste clauze sunt exprimate într-un limbaj ușor inteligibil.

27. Din dispozițiile legale mai sus citate se observă faptul că Legea nr. 193/2000 a transpus în dreptul român, printr-o preluare aproape literală, dispozițiile art. 2, lit. b și c, art. 3 și art. 4 ale Directivei nr. 93/13/CEE.

28. Este esențial faptul că legiuitorul român a optat pentru preluarea, în dreptul intern, a dispozițiilor art. 4 par. 2 din Directiva nr. 93/13/CEE, prevăzând expres în cuprinsul art. 4 alin. 6 din Legea nr. 193/2000 că „Evaluarea naturii abuzive a clauzelor nu se asociază nici cu definirea obiectului principal al contractului, nici cu calitatea de a satisface cerințele de preț și de plată, pe de o parte, nici cu produsele și serviciile oferite în schimb, pe de altă parte, în măsura în care aceste clauze sunt exprimate într-un limbaj ușor inteligibil.”

29. Instanța română are sarcina de a interpreta această dispoziție din dreptul intern, care reia literal dispozițiile art. 4 par. 2 din Directiva nr. 93/13/CEE. Acesta este motivul sesizării Curții cu prezenta cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare, instanța română având sarcina de a determina care este interpretarea corectă a dispozițiilor art. 4 alin. 2 din Directiva nr. 93/13/CEE. Concret, instanța română trebuie să stabilească dacă noțiunile de „obiect” și/sau „preț” din cuprinsul art. 4 alin. 2 din Directiva 93/13/CEE pot fi interpretate în sensul că din „obiectul” și/sau din „prețul” unui contract de credit garantat printr-o ipotecă face parte un comision (denumit de către părți „de risc” în cuprinsul contractului de credit garantat printr-o ipotecă și calculat prin utilizarea formulei : 0,22% aplicat la soldul creditului, plătit lunar în zilele de scadență, pe toată perioada de derulare a convenției de credit).

30. Pe parcursul desfășurării procesului, împrumutații au invocat și dispozițiile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 50/2010, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 389 din 11 iunie 2010. Astfel cum rezultă din art. 96 alin. 2 această ordonanță de urgență transpune prevederile Directivei 2008/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind contractele de credit pentru consumatori și de abrogare a Directivei 87/102/CEE a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 133 din 22 mai 2008, cu excepția art. 19, 20, 35 - 44, art. 71 alin. 3 - 5, art. 79, 86 - 89 și 95.

31. Derogând de la dispozițiile art. 2 alin. 1 lit. a din Directiva 2008/48/CE, legiuitorul român a înțeles să aplice dispozițiile actului normativ de transpunere a acestei directive, OUG nr. 50/2010, și contractelor de credit garantate cu ipotecă. În consecință, la data intrării în vigoare a OUG nr. 50/2010, contractul de credit încheiat între împrumutații (.....) și (.....) și banca SC (.....) SA, era supus dispozițiilor OUG nr. 50/2010.

32. OUG nr. 50/2010 a instituit un mecanism de aliniere a contractelor de credit în derulare la cerințele sale de transparență și protecție a consumatorilor. În conformitate cu dispozițiile art. 95 din OUG nr. 50/2010, pentru contractele aflate în curs de derulare, creditorii aveau obligația ca, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a acestei ordonanțe de urgență, să asigure conformitatea contractului cu dispozițiile acestei ordonanțe de urgență.

Modificarea contractelor aflate în derulare urma să se face prin acte adiționale în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a acestei ordonanțe de urgență. Era interzisă introducerea în actele adiționale a altor prevederi decât cele din OUG nr. 50/2010, sub sancțiunea nulității. Nesemnarea de către consumator a actelor adiționale era considerată acceptare tacită.

33. Banca a comunicat împrumutaților notificarea aflată la f. 70-71 în dosarul nr. (.....) al Judecătoriei Dej, prin care le-a propus ca, în considerarea prevederilor acestei ordonanțe de urgență, comisionul de risc să fie redenumit „comision de administrare credit”, urmând a fi datorat în continuare, pe toată durata contractului de credit, în aceeași valoare procentuală. Banca a mai afirmat că acest comision reprezintă costul pentru administrarea de către ea a creditului din perspectiva riscurilor asumate de către bancă prin punerea la dispoziție a împrumutului. Împrumutații nu au fost de acord cu această redenumire a vechiului comision de risc, astfel cum rezultă din răspunsul lor din data de 9 septembrie 2010, aflat la f. 70-71 în dosarul nr. (.....) al Judecătoriei Dej.

34. Art. 36 din OUG nr. 50/2010 prevede că pentru creditul acordat, creditorul poate percepe numai: comision de analiză dosar, comision de administrare credit sau comision de administrare cont curent, compensație în cazul rambursării anticipate, costuri aferente asigurărilor, după caz, penalități, precum și un comision unic pentru servicii prestate la cererea consumatorilor.

35. În consecință, împrumutații nu au semnat actul adițional propus de bancă pentru alinierea contractului de credit la cerințele OUG nr. 50/2010.

36. Ulterior, Parlamentul României a adoptat Legea nr. 288/2010 pentru aprobarea OUG nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 888 din 30 decembrie 2010.

37. Legea nr. 288/2010 a modificat art. 95 din OUG nr. 50/2010, stabilind că prevederile acestei ordonanțe de urgență nu se aplică contractelor în curs de derulare la data intrării în vigoare a acestei ordonanțe de urgență, cu excepția dispozițiilor art. 37¹, ale art. 66 - 69 și, în ceea ce privește contractele de credit pe durată nedeterminată existente la data intrării în vigoare a acestei ordonanțe de urgență, ale art. 50 - 55, ale art. 56 alin. 2, ale art. 57 alin. 1 și 2, precum și ale art. 66 - 71. Actele adiționale încheiate și semnate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 288/2010 în vederea asigurării conformității contractelor cu prevederile OUG nr. 50/2010 urmau să își producă efectele în conformitate cu termenii contractuali agreeți între părți. Actele adiționale nesemnate de către consumatori, considerate acceptate tacit până la data intrării în vigoare a Legii nr. 288/2010, urmau să își producă efectele în conformitate cu termenii în care au fost formulate, cu excepția cazului în care consumatorul sau creditorul notifica cealaltă parte în sens contrar, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a Legii nr. 288/2010.

38. Referitor la jurisprudența internă pertinentă, tribunalul are în vedere faptul că instanțele române au fost confruntate cu un număr ridicat de cereri având ca obiect constatarea caracterului abuziv al clauzelor contractuale prin care aceeași bancă (SC (.....) SA) sau alte bănci au convenit cu consumatorii comisioane de risc. În aproape toate hotărârile depuse de părți la dosar (și care vor fi înaintate Curții) instanțele nu au analizat problema mai sus arătată, respectiv nu au stabilit dacă acest comision (denumit de către părți „de risc” în cuprinsul contractului de credit garantat printr-o ipotecă și calculat prin utilizarea formulei : 0,22% aplicat la soldul creditului, plătit lunar în zilele de scadență, pe toată perioada de derulare a convenției de credit) face parte din „obiectul” și/sau „prețul” contractului de credit garantat cu o ipotecă conform

art 4 alin. 6 din Legea nr. 193/2000, care reia literal art. 4 alin. 2 din Directiva 93/13/CEE.

39. Singura hotărâre judecătorească depusă de părți la dosar în cuprinsul căreia instanța (de recurs) a analizat această chestiune este decizia civilă nr. 309/21 aprilie 2011, pronunțată de Tribunalul Sălaj – secția civilă în dosarul nr. 4745/337/2010. Nefiind disponibilă în vreo publicație scrisă sau electronică, această hotărâre va fi înaintată Curții în copie. În considerentele acestei decizii (pp. 24, alin. 6), Tribunalul Sălaj a reținut că valoarea comisionului de risc ... depășește valoarea sumei datorate de împrumutați, stabilită prin înmulțirea sumei principale cu DAE (dobânda anuală efectivă) stabilită în convenția încheiată și cu întreaga perioadă de timp indicată ca durată a convenției, adică perioada de rambursare a împrumutului stabilită în contract. Tribunalul Sălaj a stabilit că comisionul de risc nu face parte nici din prețul, și nici [din] obiectul principal al convenției : pentru suma împrumutată clientul restituie împrumutul la care se adaugă prețul cerut de bancă, adică dobânda și dobânda penalizatoare aferentă. Toate celelalte comisioane sau tarife stabilite în contract trebuie să aibă ca și corespondent prestarea unui serviciu, așa cum prevăd dispozițiile art. 9³ din OG nr. 21/1992. Dar comisionul de risc nu constituie prestarea vreunui serviciu contractual. Tribunalul Sălaj a concluzionat în sensul că comisionul de risc nu este inclus în preț. Comisionul de risc depășește procentul dobânzii anuale efective stabilite în convenții.

40. Art. 9³ din Ordonanța Guvernului nr. 21/1992 prevede că, în cadrul contractelor încheiate cu consumatorii, furnizorii de servicii financiare sunt obligați să respecte următoarele reguli: ... b) dobânzile, precum și toate comisioanele, taxele, tarifele, spezele bancare sau orice alte costuri aferente acordării și derulării contractului, respectiv aferente unor servicii în privința cărora consumatorul nu dispune de libertate de alegere vor fi menționate în contract, fără a se face trimiteri la condiții generale de afaceri ale furnizorului de servicii financiare, lista de tarife și comisioane sau orice alt înscris; ...e) fără a prejudicia prevederile privind modificarea dobânzii, pe parcursul derulării contractului : 1. se interzice majorarea comisioanelor, taxelor, tarifelor, spezelor bancare sau a oricărui altor costuri menționate în contract; 2. se interzice introducerea și perceperea de noi taxe, comisioane, tarife, speze bancare sau orice alte costuri care nu au fost menționate în contract; ... în contract se va menționa tipul de dobândă, variabilă și/sau fixă, iar dacă dobânda este fixă numai pentru o anumită perioadă, aceasta va fi precizată cu exactitate; ... în contractele de credit cu dobândă variabilă se vor aplica următoarele reguli : 1. variația ratei dobânzii trebuie să fie independentă de voința furnizorului de servicii financiare, raportată la fluctuațiile unor indici de referință verificabili, menționați în contract, sau la modificările legislative care impun acest lucru; 2. dobânda poate varia în funcție de dobânda de referință a furnizorului de servicii financiare, cu condiția ca aceasta să fie unică pentru toate produsele financiare destinate persoanelor fizice ale operatorului economic respectiv și să nu fie majorată peste un anumit nivel, stabilit prin contract; 3. formula după care se calculează variația dobânzii trebuie indicată în mod expres în contract, cu precizarea periodicității și/sau a condițiilor în care survine modificarea ratei dobânzii, atât în sensul majorării, cât și în cel al reducerii acesteia;

C. Cu privire la **dispozițiile dreptului Uniunii relevante în speță și motivele care au determinat instanța de trimitere, Tribunalul Comercial Cluj, să formuleze întrebarea privind interpretarea dispozițiilor dreptului Uniunii și legătura dintre aceste dispoziții de drept comunitar și legislația aplicabilă acțiunii principale,**

tribunalul reține că, așa cum s-a arătat mai sus, în cauză este necesară stabilirea de către Curte unei interpretări corecte a dispozițiilor art. 4 par. 2 din Directiva nr. 93/13/CEE, interpretare care urmează a fi avută în vedere în mod obligatoriu și la interpretarea legislației naționale de transpunere, art. 4 alin. 6 din Legea nr. 193/2000.

41. Tribunalul nu solicită, în niciun caz, Curții să interpreteze legislația română de transpunere, ci adresează Curții prezenta solicitare de pronunțare a unei hotărâri preliminare pentru a obține o interpretare corectă a dispozițiilor art. 4 par. 2 din Directiva 93/13/CEE.

42. Desigur, în virtutea obligației sale de interpretare a legislației naționale în sensul care conferă maximă eficiență Directivei nr. 93/13/CEE (Von Colson v Land Nordrhein-Westfalen C-14/83, Marleasing SA v La Comercial Internacional de Alimentacion SA C-106/89, Tribunalul Comercial Cluj va utiliza această interpretare pentru a stabili interpretarea corectă a dispozițiilor art. 4 alin. 6 din Legea nr. 193/2000.

43. Concret, instanța de trimitere trebuie să tranșeze următoarea chestiune : dacă noțiunile de „obiect” și/sau „preț” din cuprinsul art. 4 alin. 6 din Legea nr. 193/2000, care transpune în dreptul intern art. 4 par. 2 din Directiva nr. 93/13/CEE, pot fi interpretate în sensul că din „obiectul” și/sau din „prețul” unui contract de credit garantat printr-o ipotecă face parte comisionul de risc convenit de către bancă și împrumutați prin art. 5 lit. a din condițiile speciale ale contractului de credit.

44. De soluția acestei probleme depinde modul în care tribunalul va analiza pretinsul caracter abuziv al clauzei referitoare la comisionul de risc cuprinse în art. 5 lit. a din condițiile speciale ale contractului de credit.

45. În cazul unui răspuns afirmativ la această întrebare, tribunalul nu va putea efectua evaluarea naturii pretins abuzive a acestei clauze prin raportare la definirea obiectului principal / prețului contractului, care ar include și acest comision, în măsura în care clauza cuprinsă în art. 5 lit. a din condițiile speciale ale contractului de credit ar fi apreciată ca fiind exprimată într-un limbaj ușor inteligibil.

46. În cazul unui răspuns negativ la această întrebare, tribunalul va putea efectua analiza naturii pretins abuzive a acestei clauze prin raportare la acest comision, care nu ar fi inclus în obiectul principal / prețul contractului.

47. Poziția băncii recurente :

SC (.....) SA a cerut tribunalului la data de 20 iunie 2011 să sesizeze Curtea cu o solicitare de pronunțare a unei hotărâri preliminare prin care să se răspundă următoarelor întrebări :

1) În ce măsură articolul 4 alin. 2 din Directiva 93/13 poate fi interpretat în sensul în care noțiunile de obiect al contractului și de preț, la care face referire această dispoziție, cuprind elementele ce formează contraprestația la care o instituție de credit este îndrituită conform unui contract de credit de consum, respectiv dobânda anuală efectivă a unui contract de credit de consum (astfel cum este aceasta definită în Directiva 2008/48 referitoare la contractele de credit de consum), formată în special din dobânda fixă sau variabilă, comisioanele bancare și alte costuri incluse și definite de contract ?

2) În ce măsură art. 4 alin. 2 din Directiva 93/13 poate fi interpretat în sensul permiterii unui stat membru, care a transpus această dispoziție în dreptul intern, de a nu ține cont, în momentul aplicării legii de către organele

judecătorești, de norma națională de transpunere și de a proceda la verificarea caracterului abuziv a unor clauze contractuale ce privesc obiectul contractului și caracterul adecvat al prețului ?

3) În ce măsură o parte poate invoca într-un litigiu între persoane private în fața instanțelor naționale prevederile art. 4 alin. 2 din Directiva 93/13 în condițiile transunerii incomplete/inadecvate a directivei în legislația națională.

48. Banca recurentă a arătat că, în conformitate cu art. 3 lit. g și i din Directiva 2008/48, dobânda anuală efectivă (DAE) reprezintă costul total al creditului care este format din „toate costurile, inclusiv dobânda, comisioanele, taxele și orice alt tip de costuri pe care trebuie să le suporte consumatorul în legătură cu contractul de credit și care sunt cunoscute de creditor...”. Prin urmare, a apreciat că clauzele referitoare la dobândă, la comisioane sau la costuri, fie că acestea din urmă sunt percepute la termen sau anticipat, sunt elemente care formează costul total al creditului. Acest cost, împreună cu marja de profit (reliefață de o fracțiune din rata dobânzii) a băncii, formează prețul contractului de credit, acesta din urmă reprezentând componenta esențială a obiectului contractului de credit de consum.

49. Banca a mai arătat că netranspunerea acestor prevederi în dreptul intern a fost sancționată de către CJUE în Decizia Comisia c. Regatul Olandei din 10 mai 2001 (C-144/99), prin care CJUE a statuat în sensul în care „neadoptarea legislației naționale, actelor și măsurilor normative și administrative necesare pentru transpunerea integrală a dispozițiilor art. 4 alin. 2 și 5 din Directiva 93/13, reprezintă o încălcare a obligațiilor din această Directivă de către Regatul Olandei”- par. 22. A apreciat că din considerentele acestei decizii reiese faptul că, în opinia Curții, este necesară o aplicare unitară a prevederilor acestui articol, atât la nivelul legislativ-normativ, cât și la cel judiciar. A mai arătat că aceasta a fost și opinia exprimată de Curtea Supremă a Marii Britanii în cauza The Office of Fair Trading (pârât) v. Abbey National pic & Others (reclamant), în care instanța a decis că acele comisioane bancare percepute pentru depășirea limitei de creditare reprezintă o componentă esențială a considerației băncilor, făcând astfel parte din obiectul contractului de credit. Curtea Supremă a Marii Britanii a concluzionat asupra faptului că dispozițiile naționale referitoare la controlul caracterului abuziv nu se aplică acestor clauze. Din practica instanțelor din alte state, a invocat și decizia Curții Supreme a Germaniei nr. XIZR 167/96, care a aplicat dispoziția corespunzătoare din legislația aplicabilă și a considerat că nu poate verifica caracterul abuziv al unor comisioane de retragere de la bancomat și al clauzei prin care banca își rezerva dreptul de a modifica aceste comisioane în mod unilateral, considerând că aceste clauze fac parte din obiectul însuși al contractului și, mai mult, din prețul contractului. (http://www.eu-consumer-law.org/casedetails1_en.cfm)

50. În sprijinul cererii sale, a invocat și Zentralbetriebstrat C-486/08, arătând că nu constituie o condiție pentru admisibilitatea unei trimiteri ca actul normativ al Uniunii să aibă efect direct.

51. La data de 5 septembrie 2011, reprezentantul SC (.....) SA a arătat expres faptul că nu solicită sesizarea Curții cu cea de a treia întrebare și că nu înțelege să conteste modul în care România, ca stat membru al Uniunii, a transpus în dreptul intern dispozițiile Directivei nr. 93/13/CEE.

52. Poziția împrumutaților intimati

Prin notele scrise depuse la 25 august 2011, împrumutații (.....) și (.....) au solicitat respingerea cererii de sesizare a Curții cu solicitarea de pronunțare a unei hotărâri preliminare asupra întrebărilor propuse de bancă.

53. Au arătat că temeiul de drept al cererii lor este reprezentat de prevederile Legii nr. 193/2000, considerând ca întrebările preliminare pot să privească doar Directiva nr. 93/13/CEE.

54. Au apreciat că Curtea a răspuns deja acestor întrebări prin Hotărârea pronunțată în cauza C-484/08 Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid/Asociacion de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc), considerând inadmisibilă cererea băncii.

55. Au apreciat că în cuprinsul acestei hotărâri se regăsește răspunsul la toate întrebările preliminare adresate de bancă. În acest sens, au arătat că art. 4 alin. 2 și art. 8 din Directiva 93/13/CEE trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei reglementari naționale, precum cea în cauză, în acțiunea principală, care autorizează un control jurisdicțional al caracterului abuziv al clauzelor contractuale privind definirea obiectului principal al contractului sau caracterul adecvat al prețului sau remunerației, pe de o parte, față de serviciile sau bunurile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte, chiar dacă aceste clauze sunt redactate în mod clar și inteligibil. În același sens au invocat Hotărârea din 27 iunie 2000, Oceano Grupo Editorial și Salvat Editores, C-240/98 - C-244/98, Hotărârea din 26 octombrie 2006, Mostaza Claro, C-168/05, Hotărârea din 7 mai 2002, Comisia/Suedia, C-478/99 precum și Hotărârea din 1 aprilie 2004, Freiburger Kommunalbauten, C-237/02.

56. Au concluzionat în sensul că, deși Directiva nr. 93/13/CEE nu a realizat decât o armonizare parțială și minimală a legislațiilor interne referitoare la clauzele abuzive, a recunoscut totodată statelor membre posibilitatea de a asigura consumatorilor un nivel mai ridicat de protecție decât cel pe care directiva îl prevede. Astfel, art. 8 din directivă prevede în mod expres posibilitatea statelor membre de a adopta sau de a menține cele mai stricte dispoziții compatibile în domeniul reglementat de directivă, pentru a asigura consumatorului un nivel maxim de protecție.

57. Tribunalul Comercial Cluj apreciază necesară sesizarea Curții

58. Cu privire la prima întrebare :

Contrar susținerilor împrumutaților, tribunalul apreciază că Curtea nu a clarificat problema interpretării art. 4 par. 2 din Directiva nr. 93/13/CEE prin niciuna dintre hotărârile invocate de aceștia.

59. Hotărârile pronunțate de Curte în cauzele spaniole (C-484/08 Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid v. Asociacion de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc), Oceano Grupo Editorial și Salvat Editores, C-240/98 - C-244/98, Hotărârea din 26 octombrie 2006, Mostaza Claro, C-168/05) au la baza o situație a dreptului național spaniol complet diferită de cea a dreptului intern român. Art. 8 din Directiva 93/13/CEE permite (și nu impune) legislațiilor naționale adoptarea unor standarde de protecție a consumatorilor superioare celor asigurate de directivă. Astfel cum rezultă fără echivoc din Hotărârea pronunțată în cauza C-484/08 Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid/Asociacion de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc), statul spaniol, cu ocazia transpunerii în dreptul său intern a Directivei nr. 93/13/CEE, nu a preluat în legislația sa dispozițiile art. 4 par. 2 din directivă. În consecință, la aprecierea caracterului abuziv al unei clauze contractuale, instanțele spaniole pot avea în vedere obiectul principal și prețul contractului și adecvarea lor.

60. Cu totul diferită este situația legislației naționale române, în condițiile în care legiuitorul român a preluat literal dispozițiile art. 4 par. 2 din Directiva nr. 93/13/CEE în dispozițiile art. 4 alin. 6 din Legea nr. 193/2000, un control al caracterului abuziv al unei clauze contractuale prin prisma obiectului principal și al prețului convenției, respectiv prin verificarea adecvării lor neputând avea loc.

61. Tribunalul apreciază că nici hotărârile Curții pronunțate în Comisia/Suedia, C-478/99 și Freiburger Kommunalbauten, C-237/02 nu clarifică problema interpretării art. 4 par. 2 din Directiva nr. 93/13/CEE, deoarece prima hotărâre vizează obligația statelor membre de a transpune în legislația internă lista anexă a clauzelor considerate abuzive, iar cea de a doua stabilește faptul că instanța națională este competentă să stabilească dacă o anumită clauză are caracter abuziv. În esență, aceeași soluție a fost pronunțată de Curte și în Pohotovost s.r.o. v. Iveta Korckovska, C-76/10. În același sens, tribunalul reține și faptul că nici hotărârile pronunțate de Curte în Pohotovost s.r.o. v. Iveta Korckovska, C-76/10 și Pannon GSM Zrt v. Erzsebet Sustikne Gyorfi, C-243/08 nu dau o soluție problemei din prezenta cauză, deoarece posibilitatea recunoscută instanțelor naționale de a analiza din oficiu caracterul abuziv al unei clauze contractuale nu are nicio semnificație asupra modului corect de interpretare a sferei noțiunilor de „obiect” și „preț” din cuprinsul art. 4 par. 2 din Directiva nr. 93/13/CEE.

62. În schimb, din coroborarea hotărârilor pronunțate de Curte în Pohotovost s.r.o. v. Iveta Korckovska, C-76/10 (pct. 3 al dispozitivului) și VB Penzugyi Lizing Zrt v. Ferenc Schneider C-137/08 (pct. 2 al dispozitivului), tribunalul reține că Curtea beneficiază de o competență extinsă *ratione materiae* care îi permite să interpreteze conceptul de „clauză abuzivă” folosit de art. 3 par. 1 din Directiva nr. 93/13/CEE, precum și să stabilească criteriile orientative sau obligatorii pentru instanțele naționale atunci când acestea interpretează o clauză contractuală în lumina dispozițiilor Directivei nr. 93/13/CEE. Desigur, instanței naționale îi revine, în final, obligația de stabili dacă, în lumina acelor criterii, o anumită clauză contractuală este sau nu abuzivă.

63. Aceasta este și finalitatea prezentului demers al instanței române de trimitere. Prin sesizarea Curții cu solicitarea de pronunțare a unei hotărâri preliminare, Tribunalul Comercial Cluj urmărește obținerea unei interpretări a dispozițiilor art. 4 par. 2 din Directiva nr. 93/13/CEE care să fie folosită drept criteriu de interpretare a normei naționale, art. 4 alin. 6 din Legea nr. 193/2000, în concordanță cu finalitatea normei comunitare.

64. Tribunalul nu își poate, însă, însuși în întregime nici cele două întrebări propuse în final de banca recurentă SC (.....) SA și nici argumentele avansate de banca recurentă în susținerea acestor întrebări.

65. Cu privire la prima întrebare, astfel cum s-a arătat și mai sus, situația de fapt din prezenta speță se situează în afara sferei de aplicare a Directivei nr. 2008/48/CE. Astfel, în conformitate cu dispozițiile art. 2 alin. 1 lit. a din Directiva 2008/48/CE, definiția dată de Directiva 2008/48/CE prin art. 3 lit. g noțiunii de cost total al creditului pentru consumator, care include toate comisioanele pe care trebuie să le suporte consumatorul în legătură cu contractul de credit de consum, este inaplicabilă pentru determinarea obiectului unui contract de credit garantat printr-o ipotecă, cum este cazul contractului de credit din prezenta cauză.

66. Cât privește cea de a doua întrebare, Tribunalul Comercial Cluj, ca instanță de recurs a cărei hotărâre nu mai este supusă vreunei căi de atac, are în vedere faptul că, potrivit art. 267 par. 3 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE), este obligat să sesizeze Curtea cu o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare asupra oricărei probleme de interpretare a dreptului Uniunii, însă nu poate ignora faptul că problema efectelor unei directive a fost definitiv tranșată de Curte prin hotărârile pronunțate în Van Duyn v. Home Office, C-41/74, Marshall v Southampton & SW Hampshire AHA C-271/91, Foster v. British Gas C-188/99 și Sabine von Colson and Elisabeth Kamann v. Land Nordrhein-Westfalen, C-14/83. Prin ultima hotărâre menționată, Curtea a stabilit fără nicio urmă de dubiu faptul că singura ipoteză în care un particular poate invoca efectul indirect al unei directive față de un alt particular este aceea în care directiva nu a fost implementată sau a fost implementată incorect, însă, chiar și în acest caz, instanța națională este ținută doar să interpreteze dreptul național în conformitate cu directiva, fără a putea să înlăture complet de la aplicare norma națională.

67. Or, în prezentul caz, banca recurentă SC (.....) SA a arătat expres, prin reprezentantul său, în ședința publică din 5 septembrie 2011, faptul că nu contestă modul în care România a implementat Directiva nr. 93/13/CEE. În consecință, fiind vorba despre o directivă corect implementată de către statul român, în speță nu se pune problema efectului indirect orizontal al directivei, chestiunea tranșată de Curte prin deciziile mai sus arătate reprezentând un *acte claire*.

68. Un ultim aspect care se impune a fi menționat în acest context privește imposibilitatea exprimării, la acest moment, a punctului de vedere al tribunalului asupra răspunsului la întrebarea care va fi adresată Curții. În conformitate cu dispozițiile art. 27 pct. 7 din Codul de procedură civilă român, judecătorii pot fi recuzați dacă și-au spus punctul de vedere cu privire la pricina care se judecă. Exprimarea poziției tribunalului asupra acestei chestiuni ar putea fi interpretată drept o antepronunțare asupra soluției care s-ar pronunța asupra recursului, cu consecința unei imposibilități subsecvente a judecătorilor care compun completul de recurs de a participa la soluționarea cauzei după pronunțarea hotărârii preliminare a Curții.

69. Întrebarea adresată Curții de Justiție a Uniunii Europene :

Pentru toate considerentele mai sus arătate, Tribunalul Comercial Cluj, în temeiul art. 267 par. 1 lit. b și par. 3 TFUE, va admite în parte cererea recurente SC (.....) SA și, în consecință, va dispune sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare asupra următoarei întrebări vizând interpretarea art. 4 alin. 2 din Directiva 93/13/CEE :

„Având în vedere faptul că, în conformitate cu art. 4 alin. 2 din Directiva 93/13/CEE, aprecierea caracterului abuziv al clauzelor nu se poate raporta nici la definirea obiectului contractului, nici la caracterul adecvat al prețului sau remunerației, pe de o parte, față de serviciile sau de bunurile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte, în măsura în care aceste clauze sunt exprimate în mod clar și inteligibil;

Și

Dat fiind faptul că, în conformitate cu art. 2 alin. 1 lit. a din Directiva 2008/48/CE, definiția dată de Directiva 2008/48/CE prin art. 3 lit. g noțiunii de cost total al creditului pentru consumator, care include toate

comisioanele pe care trebuie să le suporte consumatorul în legătură cu contractul de credit de consum, este inaplicabilă pentru determinarea obiectului unui contract de credit garantat printr-o ipotecă ;

Atunci

Noțiunile de „obiect” și/sau „preț” din cuprinsul art. 4 alin. 2 din Directiva 93/13/CEE pot fi interpretate în sensul că din „obiectul” și/sau din „prețul” unui contract de credit garantat printr-o ipotecă face parte un comision (denumit de către părți „de risc” în cuprinsul contractului de credit garantat printr-o ipotecă și calculat prin utilizarea formulei : 0,22% aplicat la soldul creditului, plătit lunar în zilele de scadență, pe toată perioada de derulare a convenției de credit) ?”

70. Întrebări considerate neîntemeiate sau inadmisibile de către Tribunalul Comercial Cluj

Având în vedere dispozițiile art. 2 alin. 1 lit. a și art. 3 lit. g din Directiva 2008/48/CE, tribunalul va respinge, ca inutilă soluționării recursului, cererea recurente SC (.....) SA de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene cu cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare asupra primei sale întrebări vizând interpretarea noțiunilor de „obiect” și/sau „preț” din cuprinsul art. 4 alin. 2 din Directiva 93/13/CEE în măsura în care întrebarea vizează interpretarea art. 4 alin. 2 din Directiva 93/13/CEE prin coroborare cu Directiva 2008/48/CE.

71. Având în vedere faptul că efectul indirect orizontal al directivelor a fost clarificat fără nicio urmă de echivoc de către Curte, tribunalul va respinge, ca inadmisibilă, cererea recurente SC (.....) SA de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene cu cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare asupra celei de a doua întrebări vizând interpretarea art. 4 alin. 2 din Directiva 93/13/CEE prin care s-a urmărit a se stabili în ce măsură art. 4 alin. 2 din Directiva 93/13/CEE poate fi interpretat în sensul că el permite unui stat membru, care a transpus această dispoziție în dreptul intern, să nu țină cont, în momentul aplicării legii de către instanțele judecătorești, de norma națională de transpunere și să procedeze la verificarea caracterului abuziv al unor clauze contractuale care privesc obiectul contractului și caracterul adecvat al prețului.

72. În fine, reținând necesitatea obținerii hotărârii preliminare a Curții, tribunalul va dispune suspendarea judecării recursului obiect al dosarului nr. (.....) până la pronunțarea hotărârii preliminare.

PENTRU ACESTE MOTIVE

ÎN NUMELE LEGII

DISPUNE :

Admite în parte cererea recurente SC (.....) SA și, în consecință :

Dispune sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare asupra următoarei întrebări vizând interpretarea art. 4 alin. 2 din Directiva 93/13/CEE :

„Având în vedere faptul că, în conformitate cu art. 4 alin. 2 din Directiva 93/13/CEE, aprecierea caracterului abuziv al clauzelor nu se poate raporta nici la

definirea obiectului contractului, nici la caracterul adecvat al prețului sau remunerației, pe de o parte, față de serviciile sau de bunurile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte, în măsura în care aceste clauze sunt exprimate în mod clar și inteligibil;

Și

Dat fiind faptul că, în conformitate cu art. 2 alin. 1 lit. a din Directiva 2008/48/CE, definiția dată de Directiva 2008/48/CE prin art. 3 lit. g noțiunii de cost total al creditului pentru consumator, care include toate comisioanele pe care trebuie să le suporte consumatorul în legătură cu contractul de credit de consum, este inaplicabilă pentru determinarea obiectului unui contract de credit garantat printr-o ipotecă ;

Atunci

Noțiunile de „obiect” și/sau „preț” din cuprinsul art. 4 alin. 2 din Directiva 93/13/CEE pot fi interpretate în sensul că din „obiectul” și/sau din „prețul” unui contract de credit garantat printr-o ipotecă face parte un comision (denumit de către părți „de risc” în cuprinsul contractului de credit garantat printr-o ipotecă și calculat prin utilizarea formulei : 0,22% aplicat la soldul creditului, plătit lunar în zilele de scadență, pe toată perioada de derulare a convenției de credit) ?”

Respinge, ca inutilă soluționării recursului, cererea recurentei SC (.....) SA de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene cu cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare asupra primei sale întrebări vizând interpretarea noțiunilor de „obiect” și/sau „preț” din cuprinsul art. 4 alin. 2 din Directiva 93/13/CEE în măsura în care întrebarea vizează interpretarea art. 4 alin. 2 din Directiva 93/13/CEE prin coroborare cu Directiva 2008/48/CE.

Respinge, ca inadmisibilă, cererea recurentei SC (.....) SA de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene cu cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare asupra celei de a doua întrebări vizând interpretarea art. 4 alin. 2 din Directiva 93/13/CEE prin care s-a urmărit a se stabili în ce măsură art. 4 alin. 2 din Directiva 93/13/CEE poate fi interpretat în sensul că el permite unui stat membru, care a transpus această dispoziție în dreptul intern, să nu țină cont, în momentul aplicării legii de către instanțele judecătorești, de norma națională de transpunere și să procedeze la verificarea caracterului abuziv al unor clauze contractuale care privesc obiectul contractului și caracterul adecvat al prețului.

Dispune suspendarea judecării recursului obiect al dosarului nr. (.....) până la pronunțarea hotărârii preliminare.

Fără cale de atac.

Pronunțată în ședință publică, azi, 19 septembrie 2011.

PREȘEDINTE, JUDECĂTOR, JUDECĂTOR, GREFIER,
(.....) (.....) (.....) (.....)

Thred./(...)/09.10.2011 - 2 ex.